АЖРИМ

(даъво аризасини кўрмасдан қолдириш тўгрисида)

Коракўл тумани

2024 йил 29 апрель

Қоракўл туманлараро иқтисодий суди, судья Ш.З.Хамидов раислигида, судья ёрдамчиси Р.Расуловнинг суд мажлиси котиблигида, Ўзбекистон Савдосаноат палатаси Бухоро вилоят худудий бошқармасининг даъвогар "YAKKATUT PAXTACHILIK, G'ALLACHILIK, SHOLICHILIK URUG'CHILIK KLASTERI" масъулияти чекланган жамияти манфаатини кўзлаб жавобгар "MERGANTEKS" масъулияти чекланган жамиятига нисбатан такдим этган даъво аризасини даъвогар вакили Ж.Сафаров (ишончномага асосан), жавобгар вакили И.Хамроев (рахбари) иштирокида, Қоракўл туманлараро иқтисодий суди биносида бўлиб ўтган очиқ суд мажлисида кўриб чиқиб,

аниклади:

Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси Бухоро вилоят худудий бошқармаси даъвогар "YAKKATUT PAXTACHILIK, G'ALLACHILIK, SHOLICHILIK URUG'CHILIK KLASTERI" масъулияти чекланган жамияти (бундан буён матнда даъвогар деб юритилади)нинг хуқуқлари ҳамда қонун билан қўриқланадиган манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, жавобгар "MERGANTEKS" масъулияти чекланган жамиятидан 6.875.521.437 сўм асосий қарз ва 825.062.573 сўм пеня ундиришни сўраган.

Даъво аризада Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Бухоро вилоят худудий бошқармаси ишни бошқарма вакили иштирокисиз кўриб чиқишни сўраган.

Суд, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси (бундан буён матнда-ИПК деб юритилади)нинг 128, 170-моддасига асосан ишни уларнинг вакиллари иштирокисиз мавжуд хужжатларга асосланиб кўришни лозим топди.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар вакили тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилганлиги сабабли, даъвони кўрмасдан қолдиришни сўради.

Суд мажлисида иштирок этган жавобгар вакили тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилганлиги сабабли, даъвони кўрмасдан қолдиришни сўради.

Суд ишни тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилганлиги учун кўрмасдан қолдиришни лозим деб топади.

Иш хужжатларидан ва суд муҳокамасида аниқланишича, даъвогар ва жавобгар ўртасида 22.08.2023 йилда 1/1-сонли бошоқли дон уруғлиги олдисотди шартномаси тузилган.

Шартномаларнинг 1.1-бандига асосан, сотувчи сотиб олувчига белгиланган тартибда шартноманинг 1.2-бандида кўрсатилган бошоқли дон уруғлигини сотиш мажбуриятини, сотиб олувчи эса уруғликни қабул қилиб олиш ва унинг ҳақини тўлаш мажбуриятини олади.

Шартномаларнинг 3.2-бандига асосан, сотиб олувчи уруғлик

қийматининг 15 фоизидан кам бўлмаган микдорда олдиндан, қолган қисмини уруғликни олган пайтдан бошлаб 60 кундан кечиктирмай тўлаб беради.

Ўзбекистон Республикаси Фукаролик кодексининг 437-моддасига кўра, махсулот етказиб бериш шартномасига мувофик тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган махсулот етказиб берувчи сотувчи шартлашилган муддатда ёки муддатларда ўзи ишлаб чикарадиган ёхуд сотиб оладиган товарларни сотиб олувчига тадбиркорлик фаолиятида фойдаланиш учун ёки шахсий, оилавий мақсадларда, рўзгорда ва шунга ўхшаш бошқа мақсадларда фойдаланиш билан боғлиқ бўлмаган бошқа мақсадларда фойдаланиш учун топшириш, сотиб олувчи эса товарларни қабул қилиш ва уларнинг ҳақини тўлаш мажбуриятини олади.

Даъвогар томонидан жавобгарга етказиб берилган маҳсулотлар учун жами 6.875.521.437 сўмлик тўловлар амалга оширилмаган.

Тарафлар ўртасида 29.04.2024 йилда медиатив келишув тузилган.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий Процессуал кодексининг 131-моддасига кўра, тарафлар низони келишув битимини ёки медиатив келишувни тузиб ҳал этиши мумкин. Келишув битими ёки медиатив келишув даъво тартибидаги ҳар қандай иш бўйича тузилиши мумкин. Медиатив келишув эса биринчи инстанция судида суд алоҳида хонага (маслаҳатхонага) суд ҳужжатини қабул қилиш учун чиққунига қадар тарафлар томонидан тузилиши мумкин.

Ўзбекистон тўғрисида"ги Республикаси "Медиация Кончнининг 29-моддасига кўра, медиация тартиб-таомилини амалга ошириш натижалари бўйича тарафлар келиб чиккан низо ёхуд мажбуриятларни бажариш шартлари ва муддатлари хусусида ўзаро макбул карорга эришган такдирда, тарафлар ўртасида ёзма шаклда медиатив келишув тузилади. Давлат органи ёки бошка орган томонидан қайси шахснинг манфаатларини кўзлаб даъво такдим этилган бўлса, ўша шахс мазкур давлат органининг ёки бошқа органнинг иштирокисиз медиатив келишув тузишга хакли. Медиатив келишув уни тузган тарафлар учун мажбурий кучга эга бўлиб, ушбу келишув унда назарда тутилган тартибда хамда муддатларда тарафлар томонидан ихтиёрий равишда бажарилади. Медиатив келишув бажарилмаган такдирда тарафлар ўз хукуклари химоя килинишини сўраб судга мурожаат этишга хакли. Медиатив келишув бажарилмаслигининг оқибатлари тарафлар томонидан ушбу келишувнинг ўзида белгилаб қўйилиши мумкин.

Тарафлар ўртасида тузилган медиатив келишувга кўра, жавобгар 6.875.521.437 сўмлик қарздорликдан 3.000.000.000 сўмини 2024 йил 15 майгача, 3.875.521.437 сўмини 2024 йил 15 июнгача тўлаб беради, даъвогар эса 825.062.573 сўм пенядан воз кечади.

Ўзбекистон Республикаси Иктисодий процессуал кодексининг 107-моддаси 5^3 -бандига кўра, тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилганда иш кўрмасдан қолдирилиши белгиланган.

"Медиация тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 17-моддасига кўра, низо медиатив келишув билан медиация тартибида ҳал қилинган тақдирда, тўланган давлат божи қайтарилиши лозим, бундан суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш жараёнида медиатив келишув тузилган ҳоллар мустаснолиги белгиланган.

"Давлат божи тўғрисида" ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 18-моддаси 9-бандига кўра, агар тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилган бўлса, ариза кўрмасдан қолдирилганда давлат божи қайтарилиши белгиланган.

Суд тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилганлигини инобатга олиб, ишни кўрмасдан қолдиришни лозим топади.

Юқоридагиларга кўра, Ўзбекистон Республикаси Иктисодий процессуал кодексининг 107-моддаси биринчи кисмининг 5³-банди ва 195-моддаларини кўллаб, суд

ажрим килди:

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Бухоро вилоят худудий бошқармасининг даъвогар "YAKKATUT PAXTACHILIK, G'ALLACHILIK, SHOLICHILIK URUG'CHILIK KLASTERI" масъулияти чекланган жамияти манфаатини кўзлаб, жавобгар "MERGANTEKS" масъулияти чекланган жамиятига нисбатан киритилган 25.01.2024 йилдаги 5991-сонли даъво аризаси кўрмасдан қолдирилсин.

Ажрим устидан бир ой муддатда Бухоро вилоят судига апелляция тартибида шикоят берилиши (протест келтирилиши) мумкин.

Судья

Ш.Хамидов

